

Proposta didáctica para infantil e primaria

“Superemos a exclusión, calidade na educación”

Co lema “Superemos a exclusión, calidade na educación. Pon a túa peza, todas contan” a Semana de Acción Mundial pola Educación (SAME) en 2008 ponse en marcha co obxectivo de denunciar a exclusión que viven millóns de nenos, nenas e adultos por diferentes motivos: pola súa discapacidade, por enfermidade, polo xénero, polos conflitos bélicos, porque perderon aos seus pais ou simplemente porque son pobres. Un fatídico círculo, o da pobreza, que pode e debe romperse a través da ferramenta máis potente: a escolarización.

“Unha liña divisoria separa ao mundo de forma transversal. Esta desigualdade e esta inxustiza son as consecuencias dunha estrutura excluínate que impera en todo o planeta. Non é unha cuestión de ter máis ou ter menos dentro dunha mesma sociedade, senón que é cuestión de ter un lugar na sociedade ou estar excluído dela. En realidade a loita contra a pobreza debe concibirse como a loita contra a exclusión e a favor da inclusión”

*Extraído de “O rol da educación para o desenvolvemento na loita contra a pobreza”
Development Education Exchange in Europe Project (Palermo 2003)*

No século XXI, en plena sociedade do coñecemento, a educación marca a diferenza entre as persoas que poden aproveitarse das novas tendencias e as que quedan inmediatamente marxinadas.

E a pesar de ser un dereito fundamental, a educación universal é hoxe só unha promesa que debería converterse en realidade no 2015, según se comprometeron 185 gobernos do mundo, no cumio de Dakar (2000). Aínda que, se segue a tendencia actual, non se logrará para a data acordada.

PON A TÚA PEZA, TODAS CONTAN!

A Semana de Acción Mundial pola Educación quere potenciar nos alumnos e alumnas o compromiso activo e o sentido de responsabilidade fronte a situacións inxustas coa intención de comprender que todo o mundo pode facer algo para transformar esta realidade.

A través da educación débense explicar non só as consecuencias da inxustiza – pobreza, cambio climático, racismo... – senón, especialmente as causas, estreitamente relacionadas entre si. En España, moitos docentes, conscientes da realidade do mundo actual e do papel que nel xoga a escola, veñen traballando nas súas aulas co obxectivo, máis ou menos explícito, planificado ou estruturado, de conseguir educar nunha visión de interdependencia global, de tratar de resolver os seus efectos e aportar claves para construír un mundo máis xusto e equitativo.

No marco da LOE, quixéramos aproveitar a oportunidade que nos brinda a implantación da competencia cidadán para desenvolver capacidades que permitan as persoas vivir en sociedades cada vez máis plurais. Esta competencia supón a formación de persoas con autoestima, dignidade, liberdade e responsabilidade. Ademais, contribúe de maneira moi significativa a cohesión social, a través de potenciar valores como a tolerancia e o respecto.

Para logralo, é necesario contemplar a escola como un “laboratorio de vida democrática”, que potencie a conciencia crítica, o respecto aos dereitos humanos e a participación activa na súa sociedade. En definitiva, unha escola que constrúa unha cidadanía global, compatible coa identidade local, onde todos e todas poidamos ter o noso lugar.

(As docentes e os docentes que queiran ampliar máis os contidos do tema poden facelo en www.cme-espana.org).

Consideracións xerais

- As activades propostas están pensadas para cada ciclo de educación secundaria, pero poden ser adaptadas para utilízalas co alumnado doutros niveis.
- Nos bloques de contido propónse máis dunha actividade para que o profesorado poida elixir a máis adecuada en función da idade, características do grupo, etc.
- O termo “profesor/profesora” empregámolo para referirnos a educadores/educadoras, facilitadores/facilitadoras, tanto do ámbito formal como do non formal.
- El término “profesor/a”, “docente/s” lo utilizamos para referirnos a educadores/as, facilitadores/as, tanto del ámbito formal como del no formal.

Obxectivo Xeral da Semana de Acción Mundial pola Educación

Sensibilizar ás e aos decisores políticos e a opinión pública sobre a importancia da educación e de actuar de maneira urxente para que o acceso a unha educación de calidade universal sexa unha realidade en 2015.

Obxectivos da proposta didáctica

- Valorar a educación como un dereito universal e fundamental, recollido na Declaración Universal dos Dereitos Humanos e na Convención sobre os Dereitos do Neno.
- Comprender a importancia da educación básica como un elemento clave para romper o círculo da pobreza.
- Coñecer as causas que impiden o acceso a unha educación básica de calidade a millóns de nenos e nenas, e as consecuencias que isto supón.
- Asumir, como cidadáns e cidadás activas, a propia responsabilidade fronte as situacións inxustas e comprender que podemos facer algo para cambialas ou para transformar esta realidade.

Obxectivo Xeral para Educación Infantil

Ser conscientes da importancia da educación para todas as persoas.

Obxectivo Xeral para Educación Primaria

Comprender a relación entre a ausencia de educación e a exclusión.

Obxectivos específicos para *segundo ciclo*

- Comprender a importancia da educación para todas as persoas.
- Constatar que a educación é clave para evitar exclusións.
- Crear un lema para loitar a favor dunha educación inclusiva.

BLOQUE 1: Educación para todos e todas

Actividade 1: O peixe que non quería ir ao colexio.

O profesor ou profesora le ao alumnado sentado en círculo o conto do peixe que non quería ir ao colexio.

O peixe que non quería ir ao colexio

Que gran susto levou o peixe Trís por non gustarlle ir á escola e non saber ler!

O burro Orellas, despois duns laboriosos anos de traballo, gozaba dun bo e merecido descanso.

Pero tan afeito estaba a traballar que non podía quedar sen facer nada.

Paseando un día pola beira do río tivo unha brillante idea:

– Iso é, cada día vírei ao río a pescar e así distraereime.

E dende entón, sentado sobre a vella ponte que cruzaba o río, o burro Orellas lanzaba o anzol ao río e agardaba a que os peixes pícaran.

Que emoción ao sentir o tirón dado polo peixe e despois a anhelada espera de tirar do fío ata ver o peixe axitándose ao extremo do anzol!

Pero o que era ocasión de alegría para o burro, éran de tristeza para os peixes que vivían no río.

Ao ver como o burro Orellas ía capturándoos, reuníronse todos os peixes para atopar o modo de liberarse del.

Despois de moito cavilar decidíron por no lugar onde sempre pescaba o burro Orellas, debaixo da ponte, un letreiro con letras ben grandes coa inscrición:

«Atención! Perigo! Aquí pesca Orellas! Non comades ningún verme.»

Dende aquel día, Orellas non comprendía por que non collía xa ningún peixe. E rascaba a cabeza pensando no estraño misterio.

O peixiño Trís, ao saír da casa, en lugar de ir á escola, soía dar grandes paseos por todos os recunchos do río. Era máis emocionante nadar dun lado para outro que estar en clase, sentado, debuxando, escribindo, contando.

E claro está, nunca ía á escola e non sabía ler.

Un día nunha das súas correrías aventureiras chegou debaixo da ponte, ao lugar onde os peixes puxeran o gran letreiro.

Trís viu no por que poñerían aquí isto? Que dirán esas letras? Nese momento a súa atención víuse atraída por un delicioso verme que abaneaba na auga.

-Bocado exquisito! - pensou Trís.

E abría a súa boca para envíalo cando, de pronto, zas! A vella ponte sobre a que sentaba Orellas derrubouse e este víuse somerxido na auga. Mal pasouno. Pero puido ver o letreiro de perigo que os peixes puxeran. E como era vello e lle resultaba difícil saír da auga porque os ósos lle pesaban moito, os peixes, compadecidos del axudáronlle a saír. O burro Orellas prometiúlles que nunca máis iría pescar. E os peixes pedíronlle que se achegara á beira, e el e máis eles falarían contándose cousas.

Trís recibiu un soberano susto ao ver o preto que estivo de morrer pescado por non saber ler e xa nunca máis deixou de ir á escola. E sabedes? Chegou a comprender que ir a clase era tan emocionante como pasear ao ancho e longo do río.

(Conto suramericano)

<http://www.bme.es/peques/Elbusinfantil/Materiales/CUENTOS/colegio/elpezquenoqueria.htm>

1. Despois da lectura do conto, reflexionárase en grupo sobre o seu contido, a importancia de ir a escola, a alegría que se sente ao ir ao cole, etc. Pódese preguntar ao alumnado que actividades lle gustan máis, cales menos e tratarase de que valoren a importancia de todas elas.

2. Proporase debuxar colectivamente as principais escenas do conto para colgalas nunha parede do centro.

Suxírese que o alumnado de cinco anos sexan os que debuxen e ordenen a secuencia, os de 4 anos os que coloreen as personaxes e os pequenos de 3 anos, coloquen adhesivos para dar cor a paisaxe.

Actividade 2: A educación no mundo

Pedirase ás pequenas e pequenos que busquen na casa fotos onde aparezan nenos e nenas de distintos lugares do mundo.

En clase, a partir da observación de ditas fotos, falarase dos diferentes países, das súas xentes, de como son as súas culturas... Preguntaráselles se todos os nenos e nenas do mundo van ao cole.

Coas fotografías aportadas polo alumnado realizarase un mural para colgar na aula.

BLOQUE 2: Unha escola para todos e todas

Actividade 1: A escola na que cabemos todos e todas.

A mestra ou mestre creará cunha corda un espazo que simule ser unha escola e presentará ao alumnado distintos protagonistas e as súas historias.

- María ten 3 irmáns menores e a súa nai díxolle que non pode seguir indo a escola porque ten que coidar dos seus irmanciños mentres ela traballa.
- Patricia ten que axudar a súa familia, por iso traballa nun taller da súa aldea facendo alfombras. A ela gustaríalle ir á escola, pero a súa familia depende do que lle pagan, así que ten que quedar traballando.
- Xavier vive nunha paisaxe preciosa, nunha montaña moi alta desde a que pode ver moi lonxe. A el encántalle o seu pobo, rodeado de montañas e vales. A pesar diso, os días de choiva e neve cústalle moito chegar a escola porque ten que camiñar unha hora por corredoiras embarradas e moitos días perde a lección por non chegar ata a escola.

O alumnado collerá bonecos que haxa na aula, que representarán as personaxes protagonistas das historias, e buscarán solucións para que cada un poida chegar a escola.

Cando atopen a solución, incluírán ao boneco dentro do espazo “escola” creado pola mestra ou mestre.

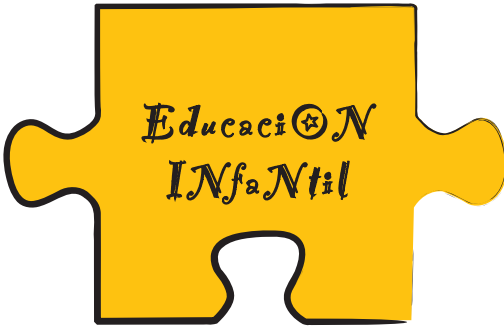
Actividade 2: Construímos a escola

Con placas de cartón ou cartolinas de A3 o alumnado debuxará e pintará xunto coa profesora ou profesor un colexio xigante. Despois o profesor ou profesora recortará o debuxo por pezas e detrás de cada unha delas porá o número correspondente según a orde a seguir.

Presentaranse nun caixón todas as pezas e explicaráselle ao alumnado que hai moitos anacos (como se fosen moitos ladrillos) dun cole que aínda non existe, pero que hai que construír entre todos e todas para que eses nenos e nenas poidan exercer o seu dereito coma nós de ter unha escola a onde ir a aprender e cantar.

Para iso daráselles un anaco ou unha peza e, sentados en círculo, por orde irán buscando e ordenando os números, e construíndo pouco a pouco a escola (as pezas poderanse xuntar con cinta adhesiva, ou poñelas enriba de outra prancha de cartón xigante e pegadas con cola).

Unha vez que se colocou a última peza ou o último ladrillo, colocarase a escola construída na entrada (ou outro espazo) do colexio baixo o lema: “Queremos unha escola de calidade para todos e todas”.

BLOQUE 3: Para que todas as persoas teñamos educación.

Actividade 1: A árbore dos sentimentos

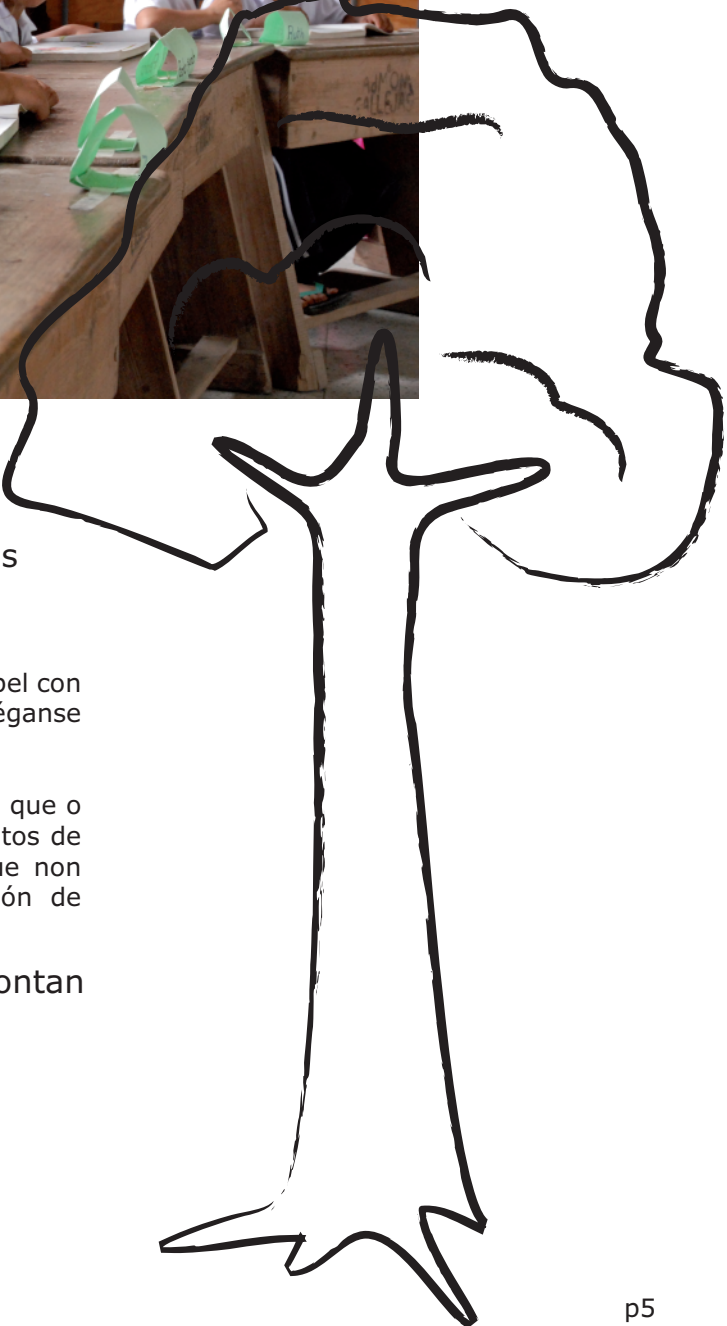
Debúxase unha árbore nun papel continuo.

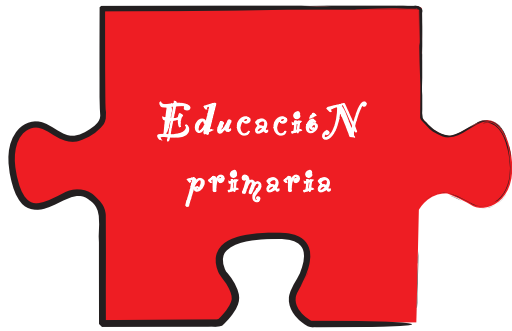
Pídese ao alumnado que pinte ou escriba nun papel con forma de follas o que máis lle gusta do cole e péganse todas as follas na árbore.

Coa axuda do profesor ou profesora, intentarase que o alumnado valore o que ten e esperten sentimentos de empatía e solidariedade cos nenos e nenas que non poden exercer o seu dereito a unha educación de calidade.

Actividade 2: Pon a túa peza! Todas contan

Ver última páxina

Obxectivos específicos para primeiro ciclo

- Comprender o valor da educación para romper coa exclusión.
- Constatar que a educación ten lugar en diferentes ámbitos da vida e ao longo de toda ela.
- Asumir a responsabilidade de colaborar para transformar as situacións de inxustiza e exclusión

BLOQUE 1: A escola para todas as persoas

Actividade 1: A miña escola

Comeza esta sesión descubriendo con adiviñas, pequenas rimas ou poemas, algúns dos elementos que compoñen unha escola.

Despois, por parellas, crearán adiviñas ou pequenas rimas, para que o resto descubra que outros elementos son necesarios na escola.

Apuntaremos os elementos no encerado ou nunha cartolina.

Para comezar a actividade e dar ideas, súxírese dar aos alumnos os seguintes exemplos:

Polas fiestras, o Sol

“Na rúa había unha escola
Coas fiestras abertas.
O Sol entrou silencioso,
E as súas raíolas como beizos xogaban a darse bicos.
E collidos da man
Ao patio fomos, contentos”

Almacén de historias rotas dín moitos que son eu e en colexios e oficinas polos recunchos estou. (A papeleira)

Coas súas páxinas abertas vaiche ilustrando a mente, se algunha vez o prestaras, perderalo para sempre.. (O libro)

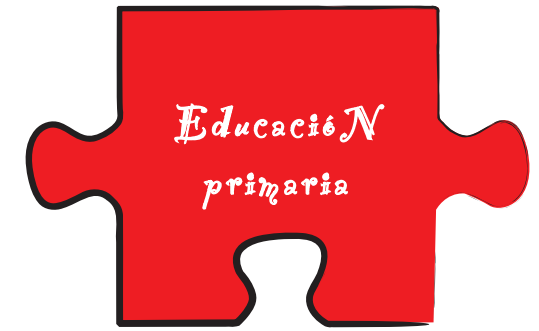
Actividade 2: Una escola para todos e todas

Preséntase ao alumnado as personaxes protagonistas que aparecen a continuación:

- María ten 3 irmáns menores e a súa nai díxolle que non pode seguir indo a escola porque ten que coídar dos seus irmanciños mentres ela traballa.

- Patricia ten que axudar a súa familia, por iso traballa nun taller da súa aldea facendo alfombras. A ela gustaríalle ir á escola, pero a súa familia depende do que lle pagan, así que ten que quedar traballando.

- Xavier vive nunha paisaxe preciosa, nunha montaña moi alta desde a que pode ver moi lonxe. A el encántalle o seu pobo, rodeado de montañas e vales. A pesar diso, os días de choiva e neve cústalle moito chegar a escola porque ten que camiñar unha hora por corredoíras embarradas e moitos días perde a lección por non chegar ata a escola.

Divídese a clase en grupos e repártense as historias para que o alumnado as represente.

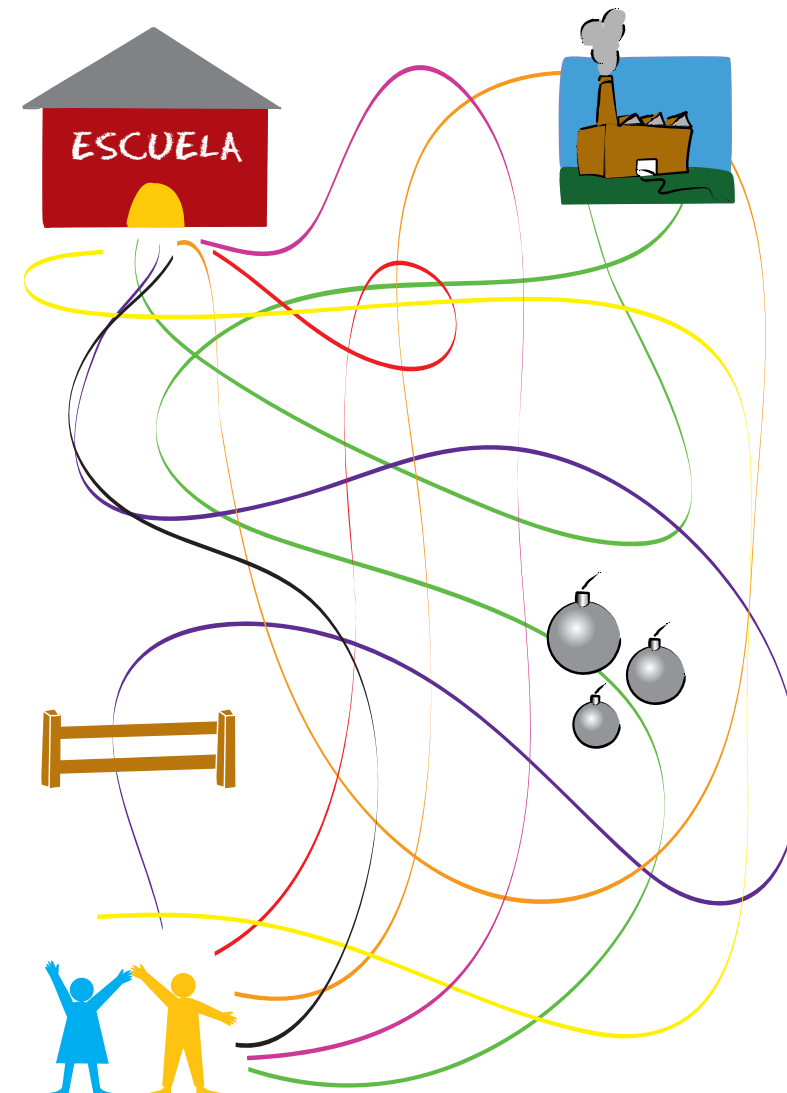
A profesora ou profesor, unha vez feita a representación, guiaraos na reflexión sobre que se podería facer para recibir a estes nenos e nenas na escola.

As conclusións da reflexión elaboraranse colectivamente e converteranse nun desexo ou desexos cos que confeccionarán un cartel.

BLOQUE 2: Obstáculos para a educación

Actividade 1: O camiño a escola

O mestre ou mestra repartirá varios debuxos con camiños que conducen a un neno ou nena ata a escola. Pero en algúns dos debuxos haberá un obstáculo que lles impedirá chegar á meta.

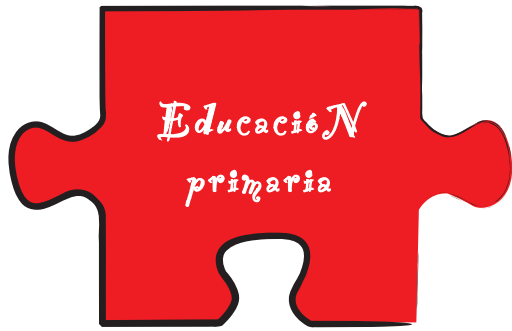

Entre os obstáculos estarán:

Unha fábrica que simboliza o traballo infantil, unha guerra (ou conflito), e unha barreira no camiño (que simboliza a falta de transporte e medios para chegar á escola).

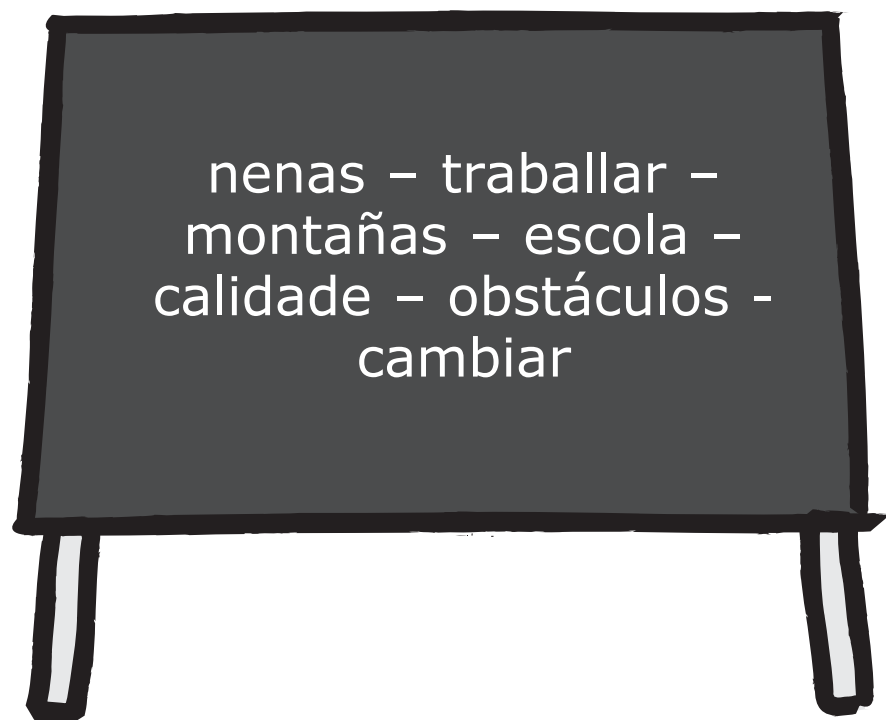
Despois de realizar a actividade, preguntárase ao alumnado se puideron chegar a escola.

A partir das respostas obtidas reflexionárase sobre cales foron as causas que impedían chegar, e que posibles solucións necesitarían para conseguilo.

Actividade 2: Contacontos

Coa axuda do profesor ou profesora, farase reflexionar ao alumnado sobre a necesidade dunha Educación para todo o mundo facendo fincapé no feito de que existen millóns de nenos e nenas que por distintos motivos non poden ter unha educación de calidade. Para iso escribirán no encerado algunhas palabras significativas como por exemplo:

E, a partir de aí pedirase ao alumnado que elabore un conto onde aparecen estas palabras.

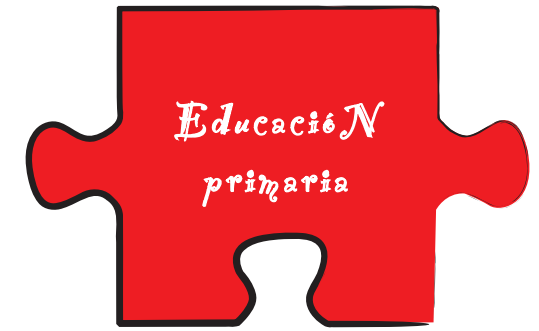
BLOQUE 3: Está nas nosas mans

Actividade 1: Que educación queremos para todas as persoas?

Lembrando os contos que escribiron e as actividades que se realizaron previamente propónse elaborar un mural conxunto. No centro pódese pintar unha escola e, ao seu redor, ir debuxando ou escribindo todos aqueles elementos identificados que son necesarios para conseguir a educación de calidade que queremos para todo o mundo.

Actividade 2: Pon a túa peza! Todas contan

Ver última páxina

Obxectivos específicos para *segundo ciclo*

- Comprender o valor de aprender.
- Comprender que para iso non basta con ir ao colexio.
- Fomentar actitudes de responsabilidade e cooperación.

BLOQUE 1: A importancia de ir a escola e aprender

Actividade 1: A nosa clase

Léselle ao alumnado a seguinte historia:

Bruno ten once anos e vive coa súa nai e a súa irmá Celeste no barrio Solidariedade, na provincia de Salta, en Argentina.

Na clase de Bruno hai doce rapazas e oito rapaces. É unha clase pequena e moi unida. Cando comezaron primeiro grao eran trinta en total, pero pouco a pouco algúns nenos e nenas foron deixando o colexio. Como é o caso de Paulo, o seu mellor amigo, que hai un ano se mudou coa súa familia a España buscando mellores condicións de vida.

Propónse que respondan ás seguintes preguntas:

- Cantos son na clase de Bruno?
- Cantos comezaron o primeiro grao?
- Por que deixaron de asistir ao colexio algúns nenos e nenas?
- Algunha vez cambiastes de colexio?
- Como vos sentiríades se tivésedes que cambiar de cole e de compañeiros?
- Que é o que máis botaríades en falta do colexio?
- Cres que é importante ir ao colexio? por que?

A partir destas respostas, o alumnado deberá elaborar o final da historia: Que ocorreu con Paulo? Como viviu Paulo a integración na súa nova escola noutro país?

Cunha música suave de fondo pídeselles que pensen algo que lles guste da súa clase e o debuxen. A continuación formarán un mural con todos os debuxos do grupo para colgar na aula.

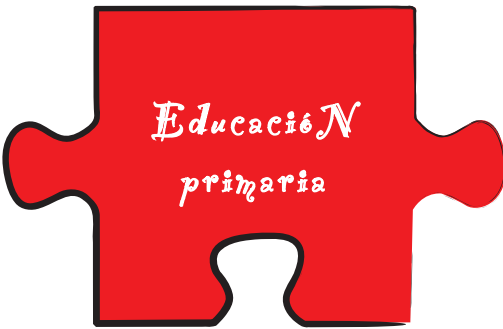
Adaptación dunha actividade da campaña educativa OLLOS QUE SÍ VEN de Entreculturas.
http://www.entreculturas.org/campanas/desde_el_aula

Actividade 2: O meu relato: o que me está aportando a educación

O profesor ou profesora pedirá ao alumnado que elaboren un listado de palabras relacionadas cos seguintes termos:

Escola, convivencia, responsabilidade, coñecemento, dereito, futuro, inclusión.

Posteriormente, pedirase que enlacen palabras dos distintos campos semánticos para elaborar frases que levarán a súa casa para pensar xuntos, en familia, a necesidade dunha educación de calidade para todo o mundo.

BLOQUE 2: Para aprender necesítase algo máis que ao cole

Actividade 1: En busca da escola bonita

Pídese ao alumnado que imaxine esta situación:

Unha escola preciosa, pintada de laranxa e verde, con mesas acabadas de estrear e grandes fiestras. Fóra, no patio, hai moitas plantas e un campo de fútbol e outro de baloncesto, bambáns nas árbores e area para facer castelos no recreo...

Todos os nenos e as nenas que hai no pobo van a escola. É das poucas que hai na zona, polo que moitos teñen que andar algúns quilómetros cada día, posto que viven lonxe e non hai transporte. En total son 800 que se reparten en cinco aulas porque só hai cinco docentes.

Teñen cadernos para escribir e lapiseiros de cores pero os libros foron subministrados polo goberno e non hai dabondo.

Reflexionarase sobre esta situación a partir das seguintes preguntas:

- Cantos nenos e nenas hai en cada aula? Cantos sodes na túa?
- Que pasaría se no teu colexio non houberse libros ou non fosen dabondo?
- Que habería que cambiar para que se puidera ter unha educación de calidade? Elaborarán unha lista con todo o necesario para gozar de dita educación e elaborárase unha receita con estes ingredientes que se difundirá no centro escolar.

Actividade 2: Sopa de letras. Unha educación de calidade

Vale calquera tipo de educación? Que educación esiximos? Educación de calidade!

Proponse ao alumnado que relacionen as palabras da columna esquerda coas palabras da columna dereita:

Universal

Ambiente san

Obrigatoria

Inclusiva

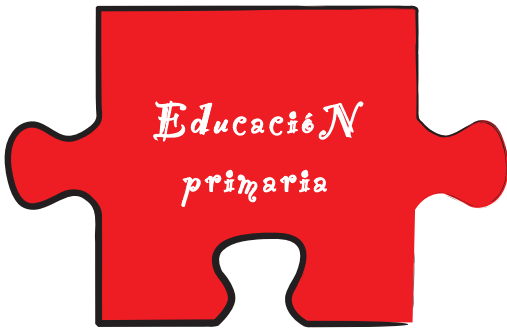
Ningún pode decidir que un neno ou nena non vaia ao Colexio

Todos os nenos e nenas teñen dereito a ir ao colexio de forma gratuíta

Debe respectar as diferenzas

Desenvolverase un ambiente agradable onde o neno ou nena poida sentirse ben

A continuación propónselles buscar na seguinte sopa de letras as palabras da columna da esquerda, elementos esenciais que debe conter unha educación de calidade.

U	R	N	A	S	J	G	O	J	U	G	N	F
R	O	C	S	A	D	U	S	U	N	M	U	I
H	B	I	D	I	C	C	I	O	I	A	I	D
U	L	P	U	I	I	R	T	I	V	T	L	O
I	I	U	R	U	U	T	U	R	E	R	E	L
J	G	L	I	V	R	O	N	U	R	E	S	I
H	A	M	B	I	E	N	T	E	S	A	N	O
B	T	J	R	N	N	G	I	R	A	G	U	N
B	O	L	I	C	U	S	E	L	L	O	T	S
C	R	B	T	L	A	P	I	T	G	I	N	A
X	I	E	O	U	T	A	S	I	R	G	S	R
R	A	S	N	S	O	T	F	A	T	L	E	S
A	R	U	S	I	S	Y	U	R	M	P	I	O
S	E	T	E	V	A	S	R	E	U	I	N	T
E	S	U	L	A	X	F	J	P	N	G	U	E

BLOQUE 3: Cooperación e responsabilidade

Actividade 1: Dar unha palmada pola educación

Pregúntaselle ao alumnado se pensa que pode facer algo para que todos os nenos e nenas teñan unha boa educación (vaise focalizando o debate na participación na SAME). Pídeselle un xesto a quen pense que pode facer algo: ese xesto é unha palmada.

Os de diante, que dean unha palmada, os do fondo, etc... Agora xuntos!

Sincronizadas as palmas haberá unha forte palmada xeral e será obvia a diferenza de efecto. Iso é o que queremos facer na SAME, unirnos para que a nosa petición sexa escoitada polos dirixentes políticos.

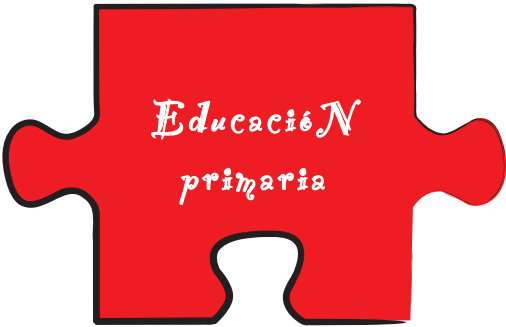
Propóranse cuestións para reflexionar sobre a importancia de participar activamente e sumar esforzos a hora de combater inxustizas sociais.

- Cando se escoitou máis o son?
- Cando hai máis posibilidades de que as autoridades respondan a unha petición social?
- Que ocorrería se ningún tomara a iniciativa e non dese palmas?

Valorárase que a participación de cada un e cada unha conta moito para que se escoite ou non o son e para que se escoite ben. Se hai quen cale o son é máis feble e se alguén falta non tería a mesma forza. Se non nos poñemos de acordo e soa a destempo tería moita menos influencia.

Actividade 2: Pon a túa peza! Todas contan

Ver última páxina

- Obxectivos específicos para *terceiro ciclo*
- Descubrir outras realidades diferentes a propia nas que se está vulnerando o dereito á educación.
 - Comprender a relación entre a falta de oportunidades para aprender e a exclusión.
 - Potenciar valores de compromiso e cooperación.

BLOQUE 1: Realidades que dificultan a educación de calidade

Actividade 1: Horarios diferentes

Preséntase ao alumnado o horario dun día normal de Magali, unha nena de segundo curso de Primaria que vive nun pobo de Ecuador.

Despois propónselles que escriban o seu propio horario dun luns calquera durante o curso.

Hora/día	Luns
6:30	Esptar, almorzar
7:30	Muxir aos animais
8:30	Camiñar ata o cole
9:30	comezan as clases
10:30	Clases
11:30	Clases
12:30	Clases
13:30	Rematan as clases
14:30	Camiñar ata casa
15:30	Xantar
16:30	Traballar o campo
17:30	Traballar o campo
18:30	Traballar o campo
19:30	Lavar roupa
20:30	Facer deberes
21:30	Cear e durmir

- Que diferenzas atopas entre a túa vida e a de Magali?
- Como cres que che afectaría se tiveses que cambiar o teu horario polo de Magali?
- Debatede sobre estas diferenzas.

Actividade 2: Atopa as diferenzas

Pídese ao alumnado que analicen as fotos presentadas e anoten as diferenzas que atopen entre elas, que máis lles chamen a atención.

- Despois da análise proporase un debate a partir da seguinte pregunta:
- Que repercusión cres que pode ter o acceso as Novas tecnoloxías e a Internet?

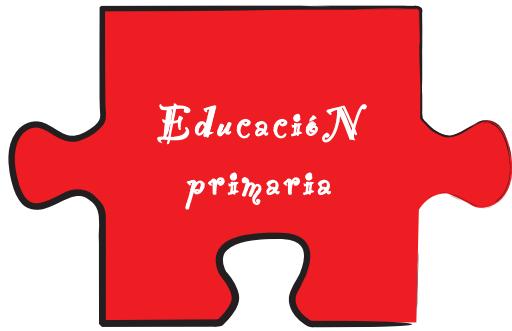
BLOQUE 2: Educación de calidade para romper a exclusión

Actividade 1: Se a educación non é para todo o mundo... aínda non é boa!

Érase unha vez un mundo moi pequeniño con cinco illas...

Divídese a clase en cinco grupos, cada un representará unha das cinco illas e deberá observar as vantaxes e problemas que alí se viven.

- A illa do Sol ten unha estupenda escola pero as nenas van bastante pouco porque teñen que traballar na casa ou no campo coas súas nais.
- Na Illa do Vento hai bastantes nenos que teñen certas dificultades como non oír, ou non ver ou non poder moverse por si mesmos e non van á escola. Eles poderían facer algunhas actividades do colexio e non están moi contentos de terse que quedar todo o día na casa sen facer nada. Tamén teñen dereito a aprender!
- A xefa da Illa Boreal hai pouco fixo unha escola cun profesorado moi especializado e entusiasmado coas súas materias. Aos nenos e nenas encántalles ir ao colexio. Porén, como non comen froita e verdura e a escola está moi lonxe, cada vez están máis cansados e cústalles máis atender en clase e facer os deberes.
- Na illa do Horizonte os maiores nunca foron a escola e aínda que agora organizaron grupos para que aprendan a ler os nenos e as nenas con profesores e profesoras doutras illas, ocorre que a moitos pais cústalles atopar traballo e iso dificulta moito a vida tamén aos nenos. Ademais a algunhas nais e pais tamén lles gustaría aprender a ler e escribir e facer as súas contas, pero non existen grupos para adultos.

- Na veciña Illa do Ocaso os nenos e as nenas pasan moito tempo sen poder ir ao colexio porque os maiores están pelexados e as veces teñen que participar nas súas loitas.

Despois de ler atentamente como é a vida en cada unha das illas, os grupos, de forma asemblearia, traballarán os seguintes puntos:

1. Que se pode e debe facer para mellorar a educación na illa? Cada grupo aporta solucións propias e propón ao resto da illa o que lles reclama.

2. Despois do debate entre grupos de cada illa chegarán a un consenso respecto as accións a emprender. Deberán concretar o que fará cada grupo.

Por exemplo, na Illa do Sol
Os adultos comprométese a non explotar aos nenos e nenas para así poidan gozar do dereito á educación.

3. Reuniranse os representantes de cada unha das illas e contarán o que pensaron para solucionar os seus problemas e reflexionarán sobre que poderían facer como conxunto de Illas para aportar solucións dunhas a outras e cooperar entre si. Pódense poñer a disposición coñecementos, ideas, recursos,...

Actividade 2: O Acordo

Continuando coa actividade anterior, pecharase o debate pedindo uns acordos e compromisos.

Para iso disporán dun mural no que o porán por escrito, e un representante de cada grupo deberá asinar o Acordo en sinal do compromiso que asume toda a súa Illa.

BLOQUE 3: Responsabilidade de todos/as

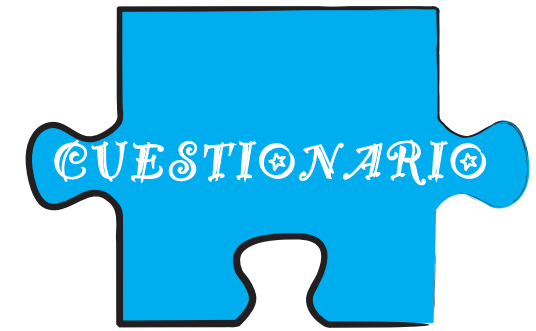
Actividade 1: Grazas a todos e a todas

Co mural dos acordos diante, reflexionarase sobre o proceso seguido para chegara a eles.

- Quen participou? Quen aportou solucións?
- Parecevos importante que todo o mundo exprese a súa opinión?
- Que pasaría se as solucións se impuxeran ou non se elixiran?
- Que beneficios ten asinar conxuntamente un acordo entre todas as illas?

Actividade 2: Pon a túa peza! Todas contan

Ver última páxina

Cuestionario de avaliación da proposta didáctica

NOME DO CENTRO

NIVEIS DE PARTICIPACIÓN

- ☐ INFANTIL
☐ 1º CICLO PRIMARIA
☐ 2º CICLO PRIMARIA
☐ 3º CICLO PRIMARIA

CANTOS GRUPOS / CLASES PARTICIPARON _____

.....
NOME DOS DOCENTES IMPLICADOS _____

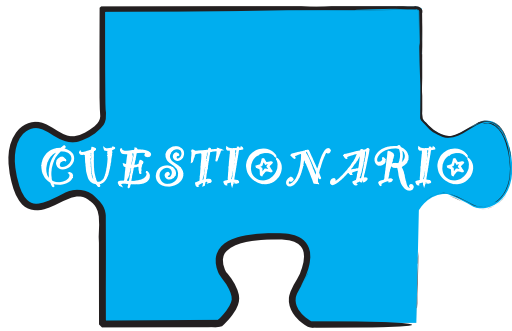
EN QUE ASIGNATURAS OU ESPAZO ESCOLAR TRABALLÁCHEDES?

PARTICIPÁCHEDES CON ANTERIORIDADE NA SAME? SI / NON. POR QUE?

SINALA DE 1 (NIVEL MÍNIMO) AO 5 (NIVEL MÁXIMO) O GRAO DE ADECUACIÓN DOS CONTIDOS DE CADA BLOQUE AO NIVEL ESCOLAR

SINALA DO 1 (NIVEL MÍNIMO) AO 5 (NIVEL MÁXIMO) O GRAO DE ADECUACIÓN DA METODOLOXÍA DE CADA ACTIVIDADE

Infantil					
Bloque I: Educación para todos e todas (.....)	1	2	3	4	5
– Act.1: O peixiño que non quería ir ao colexio (.....)	1	2	3	4	5
– Act. 2: Educación no mundo (.....)	1	2	3	4	5
Bloque II: Unha escola para todos e todas (.....)	1	2	3	4	5
– Act. 1: A escola na que cabemos todos e todas (.....)	1	2	3	4	5
– Act. 2: Construímos a escola (.....)	1	2	3	4	5
Bloque III: Para que todas as persoas teñamos educación (.....)	1	2	3	4	5
– Act. 1: A árbore dos sentimentos (.....)	1	2	3	4	5
– Act.2: Pon a túa peza! Todas contan (.....)	1	2	3	4	5

Primaria

Primeiro Ciclo:

Bloque I: A escola para todas as persoas (.....)	1	2	3	4	5
– Act.1: A miña escola (.....)	1	2	3	4	5
– Act.2: Unha escola para todos e todas (.....)	1	2	3	4	5

Bloque II: Obstáculos para a educación (.....)	1	2	3	4	5
– Act.1: O camiño a escola (.....)	1	2	3	4	5
– Act.2: Contacontos (.....)	1	2	3	4	5

Bloque III: Está nas nosas mans (.....)	1	2	3	4	5
– Act.1: Que educación queremos para todas as persoas? (.....)	1	2	3	4	5
– Act.2: Pon a túa peza! Todas contan (.....)	1	2	3	4	5

Segundo Ciclo:

Bloque I: A importancia de ir á escola e aprender (.....)	1	2	3	4	5
– Act.1: A nosa clase (.....)	1	2	3	4	5
– Act.2: O meu relato: o que me está aportando a educación (.....)	1	2	3	4	5

Bloque II: Para aprender necesítase algo máis que ir ao cole (.....)	1	2	3	4	5
– Act.1: En busca da escola bonita (.....)	1	2	3	4	5
– Act.2: Sopa de letras. Unha educación de calidade (.....)	1	2	3	4	5

Bloque III: Cooperación e responsabilidade (.....)	1	2	3	4	5
– Act. 1: Dar unha palma pola educación (.....)	1	2	3	4	5
– Act.2: Pon a túa peza! Todas contan (.....)	1	2	3	4	5

Terceiro Ciclo:

Bloque I: Realidades que dificultan a educación de calidade (.....)	1	2	3	4	5
– Act.1: Horarios diferentes (.....)	1	2	3	4	5
– Act.2: Atopa as diferenzas (.....)	1	2	3	4	5

Bloque II: Educación de calidade para romper a exclusión (.....)	1	2	3	4	5
– Act. .1: Se a educación no é para todo o mundo... iaínda no es boa! (.....)	1	2	3	4	5
– Act.2: O acordo (.....)	1	2	3	4	5

Bloque III: Responsabilidade de todos e todas (.....)	1	2	3	4	5
– Act.1: Grazas a todos e a todas (.....)	1	2	3	4	5
– Act.2: Pon a túa peza! Todas contan (.....)	1	2	3	4	5

IDES SEGUIR TRABALLANDO NA SAME? SI / NON. POR QUE?

OBSERVACIÓNS, COMENTARIOS E PROPOSTAS DE MELLORA

Podes enviar este cuestionario por fax ao nº . Tamén podes descargalo en Word
en http://www.cme-espana.org/resources_SAME2008.htm e envíalo a same@cme-espana.org

Actividade para todos os niveis: *PON A TÚA PEZA! TODAS CONTAN*

Obxectivos:

- Recapitular o traballado entorno a educación e a exclusión.
- Participar na actividade de mobilización.

Durante a Semana de Acción Mundial pola Educación (SAME) millóns de persoas en todo o mundo mobilizaranse para lograr que o acceso a unha educación de calidade para todos e todas sexa unha realidade e o medio para que ningunha persoa quede excluída.

Imos a unirnos a elas poñendo a nosa peza nun gran quebracabezas. Con este quebracabezas queremos representar varias cousas:

- Os “ingredientes” que ten que ter unha boa educación que permita a inclusión de todas aquelas persoas que non poden exercer o seu dereito a educación.
- A implicación que todas as persoas deben ter para que a educación universal sexa unha realidade canto antes.
- Por iso o quebracabezas non ten bordes. Sempre se poden seguir unindo “pezas” para lograr unha boa educación que supere a exclusión.
- Os quebracabezas que se fagan por centro ou aula uniranse a outros que se fagan noutros centros de distintos lugares de España.

COMO FACER O QUEBRACABEZAS?

Esta actividade pretende ser unha reflexión e recapitulación de todo o que o alumnado traballou ao longo da proposta didáctica.

Na contraportada deste material tedes un modelo de peza de quebracabezas. Unha vez que se traballaron as actividades propostas para cada ciclo, cada alumno e cada alumna escribirá nunha peza algún dos seguintes aspectos:

- O “ingrediente” que lle parece máis importante para que haxa unha boa educación.
- Que pode facer para que haxa educación universal. Que pode facer para facilitar a inclusión de algunhas persoas
- Lembrarlle a algún ou algunha representante política os compromisos que adquiriu o Goberno español ao asinar a Declaración de Educación para Universal en Dakar (Senegal).

O profesorado propondrá estes ou outros aspectos ao alumnado dependendo da súa idade ou curso, para adaptarse ao nivel de reflexión e profundización que poidan lograr sobre o tema. Ademais de escribir o texto, poden decorar a peza.

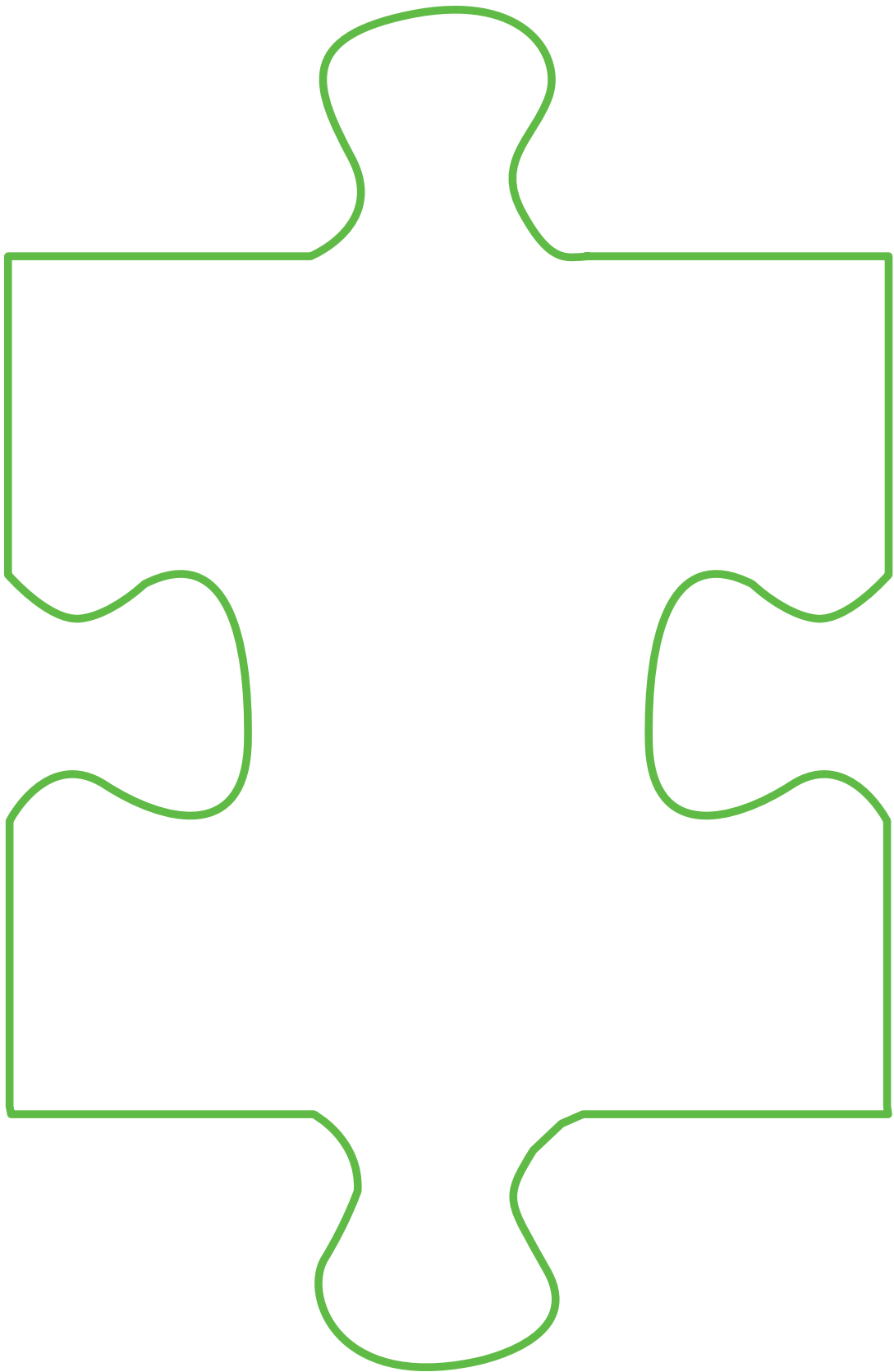
No centro educativo pódense facer distintas actividades entorno ao quebracabezas:

- Facer un quebracabezas por clase ou curso, e comentar o contido de cada peza.
- Facer no patio ou algún lugar común un quebracabezas composto de algunhas das distintas pezas elaboradas nas clases.

QUE FACEMOS CO QUEBRACABEZAS?

Enviade fotografías dos quebracabezas que fagades a same@cme-espana.org. Estas fotografías empregaremos nos distintos actos que se realicen en toda España, nos que faremos chegar as peticións aos representantes do goberno español para lembrarlles os seus compromisos. Desta forma, unirémonos a mobilización mundial que se fará durante a Semana de Acción Mundial pola Educación.

(As fotografías enviadas empregaranse nos materiais e na web da Campaña Mundial pola Educación en España.)

Organizacións que forman a Coalición Española da CME:

Colaboran:

Organizacións que participan na SAME a nivel estatal:

